

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośnikiem i w agencjach	2,65 „
Na pocztę, już z odnośnikiem	2,89 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na pocztę, już z odnośnikiem	8,67 „

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.

OGŁOSZENIA:

na 4 s ronie 6 łam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 80 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w guldenach. Tłómaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia się nie gwarantuje.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Piątek: Ć Bazylego
Sobota: Wita i Mod.

CHOJNICE, sobota dnia 15. czerwca 1929 r.

Słońca wschód 3.39 zachód 20.21
Księżycy wschód 11.54 zach. 0.44

Cały naród musi się zjednoczyć w pracy nad obronnością kraju

Przyszła wojna — to setki tysięcy dziesiątki tysięcy aeroplanów które z łatwością przepląną ponad okopami nieprzyjacielskimi i rozpoczną niszczycielską robotę wewnątrz kraju Niearmia będzie jej celem, a pozbawienie jej pośrednio wszelkiej zdolności bojowej. Posypią się więc olbrzymie torpedy powietrzne na mosty tory kolejowe, aby przerwać wszelką komunikację z krajem pozabawiając walczących środków żywności, sprzętu wojennego itd. Głównym celem będzie jednak zniszczenie znajdujących się w środku kraju fabryk amunicji, mundurów magazynów amunicyjnych prochowni i wszelkiego rodzaju zakładów które będą pracowały na potrzeby armji.

Najważniejsze jednak — tozdemoralizowanie ludności, przestraszenie jej, osłabienie i złamanie jej ducha — awięc zrujnowanie tego ośrodka, skąd czerpie armja swe siły moralne. Terenem napałów będą więc wsie. Specjalne pociski lotnicze wznicać będą pożary a spokojna ludność dusić się będzie w gazach trujących lub konać od zniszczeń dokonanych w organizmie przez straszliwe gazy żrące.

Obrona przed tego rodzaju atakami będzie bardzo trudn. Choćby bowiem cała ludność zaostrzono w maski przeciwwgazowe, to jednak nigdy nie będzie wiadomo, z jakiego rodzaju gazem ma się do czynienia.

Gazy duszące — to dziś fraszka. Każda maska uchroni przed niemi. Najniebezpieczniejsze są gazy tzw. musztardowe, są one przezroczyste jedy nie więc pekkki zapach musztardy zdradza ich obecność Początkowo, to jest właśnie najgorsze, po rażony nic nie odczuwa. Dopiero następnego dnia występuje zamęt w głowie ogólne osłabienie gorączka. Następnie ukazują się oparzone wyrzuty przekształcają się w rany które powodują śmierć w męczarniach.

Należy zwrócić jeszcze uwagę, że typeryt lub luizyt przez cały szereg tygodni naraża te miejsca przez które przeszedł. Wystarczy po porażonym gruncie przejść aby stać się jego ofiarą. Zwykle bućki nie stanowią tu żadnej oborny.

Zestawienie powyższe uchyla tylko mały rąbek tych przerażających scen, jakie będą się działy w kraju, nieprzygotowanym do obrony.

A przygotowanie to musi posiadać całe społeczeństwo cały naród bo cały naród będzie brał udział w wojnie przyszłej.

Postawienie na odpowiednim poziomie obrony przeciwwgazowej i przeciwlotniczej jest obowiązkiem każdego państwa a specjalnie Polski, poważnie narażone na wszelkie niebezpieczeństwa tego rodzaju ze względu na położenie geograficzne.

Dożczyniła na tym polu zasłużona Liga Obrony Przeciwlotniczej i Przeciwwgazowej, wytrwała od kilku lat uświadamiając społeczeństwo o grożących okropnościach i skłaniając je do organizowania samoobrony.

Akcja ta wymaga jednak szerszego jeszcze rozmachu a przedewszystkiem współdziałania wszystkich czynników powołanych do czuwania nad bezpieczeństwem kraju.

Ten decydujący krok uczyniliśmy. W dniu wczorajszym opublikowane zostało w Monitorze Polskim i zaczęło obowiązywać rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 maja w sprawie utworzenia komitetu narodowego dla przygotowania obrony i ratownictwa ludności przed wojną chemiczną.

W skład komitetu wejdą: przedstawiciele Czerwonego Krzyża, LOPP., ogólnopolskiego związku kas chorych oraz delegaci ministerstw: spraw wojskowych spraw wewnętrznych skarbu,

Zupełna porażka Niemiec w Madrycie

Rada Ligi uchwaliła raport londyński z drobnymi zmianami. — Stresemann nadspodziewanie cofnął się ze swego stanowiska i głosował za raportem. — Pełna rozczarowania i oburzenia krytyka gazet niemieckich. — Same uznają porażkę Niemiec w Madrycie

Paryż, 14. 6. 1929.

Znany dziennikarz Sauerwein zamieścił w paryskim „Matin“ artykuł na temat polityki mniejszości Stresemanna. Sauerwein rozprawia się z niemieckim ministrem spraw zagranicznych ostro. Nazywa jego politykę w sprawie mniejszości dziecinną, zbyt przejrzystą co do jej celów i godną pożałowania.

Tę robotę powinny Niemcy zostawić Sowiecom. O co im bowiem chodzi? Im, które zawsze uprawiały tradycyjny kult władzy państwowej? O wywołanie anarchji u ich sąsiadów, szczególnie w Polsce. Na szczęście ta polityka Polsce nie zaszkodzi, bo gra Niemiec jest zbyt przejrzysta.

W końcu Sauerwein zaznacza, że teraz p. Stresemann pewno sam żałuje swego gwałtownego wystąpienia w Lugano.

Madryt, 14. 6. 1929.

Na wczorajszym posiedzeniu Rady Ligi Narodów Adatci odczytał sprawozdanie Komitetu Rady Ligi do raportu Komisji Trzech. Sprawozdanie proponuje tylko pewne drobne zmiany w zakresie procedury i wyraża całkowitą akceptację załączonych raportu londyńskiego.

Sensacją wywołała mowa Stresemanna. Ogólnie spodziewano się ponownego walenia pięścią w stół, tymczasem niemiecki minister spraw zagranicznych przyznał, iż proponowane drobne zmiany przyczynią się do znacznego uspokojenia umysłów wśród wszystkich mniejszości. Aczkolwiek podtrzymuje swą tezę, to jednak wyraża swą zgodę na sprawozdanie Komitetu, zastrzegając sobie jedynie pewne zastrzeżenia na plenum Ligi.

Z kolei przemawiał Briand, sławiąc dzieło sprawozdawcy Adatciego. W interesie mniejszości leży także, aby wszelkimi środkami nie dopuścić do jakiegokolwiek szkodliwej agitacji. Nic bowiem nie może być zmienione bez zgody zainteresowanych państw. Briand wyraża też przekonanie, że Stresemann nie uczyni niczego, coby mogło narazić Ligę Narodów na niebezpieczeństwo.

Litwini drwią sobie z polskiej granicy

Krwawe strzały na północno-wschodnim pograniczu

Wilno, 13. 6. 1929 r.

Na granicy polsko litewskiej patrol korpusu Ochrony Pogranicza zmuszony był dwukrotnie interwenjować z powodu pogwałcenia granicy polskiej przez obywateli litewskich.

Rzeką Mertomka odbywają się spław drzewa do Bałtyku. Tratwy litewskie nie bacząc na przepisy płynęły dotąd zawsze po stronie polskiej, zatrzymywały się przy brzegu polskim flisacy litewscy niejednokrotnie wkraczali na terytorjum Polski.

oświaty, przemysłu i handlu, robót publicznych komunikacji oraz pracy i opieki społecznej.

Komitet maprawo kooptować przedstawicieli samorządów i świata naukowego. Regulamin komitetu wydany będzie przez ministrów spraw wojskowych i spraw wewnętrznych.

W ten sposób zakres akcji samoobrony został znacznie rozszerzony.

Kto może się obronić ten już w większej części ma szansę wygrania wojny, a więc ją uniemozliwia.

Min. Stresemann w powtórnej przemówieniu oświadczył, że nikt bardziej od niego nie pragnie, aby wszędzie uszanowaną była przez mniejszości suwerenność państw i ich swoboda wewnętrzna.

Poczem Rada Ligi Narodów przyjęła sprawozdanie Adatciego do raportu Komitetu Trzech jednogłośnie.

Berlin, 14. 6. 1929.

Prasa berlińska pisze o przebiegu posiedzenia Rady Ligi Narodów, na którym uchwalono sprawozdanie Adatciego, w tonie rozczarowania, oburzenia albo rezygnacji.

„Voss. Ztg.“: Rada Ligi jest ucieszona. „Berl. Tageblatt“: „Decyzja madrycka na szczęście nie ostateczna“. „Lokal Anzeiger“: „Stresemann podał się i wyrzekł się swojego poprzedniego stanowiska“. „Nachtausgabe“: „Stresemann się zbliżył. Po lugańskim fortissimo, nastąpiło madryckie pianissimo“.

Berlin, 14. 6. 1929.

„Berliner Lokal Anzeiger“ pisze o wczorajszej uchwale następująco: „Stresemann w sposób mało godny wyrzekł się poprzednich żądań niemieckich. W ostatecznej dyskusji mówił sucho i cicho. Nie znalazł ani cieplejszego słowa w obronie mniejszości. Natomiast w gorących słowach chwalił dobrze, nic nie znaczące zmiany proceduralne. W dwóch zdaniach zastrzegł sobie zastrzeżenie swej tezy na plenum Ligi. Briand napawał się zwycięstwem pełną pierśią, a wraz z nim Zaleski. Uchwala Rady to ciężka porażka Niemiec“.

„Nachtausgabe“ tak się wyraża o wystąpieniu końcowym Stresemanna: „Spodziewano się, że Stresemann zaprotestuje i że poczyni mocne zastrzeżenia. Tymczasem mowa jego była niespodzianką tak dla członków Rady jak dla słuchaczy. Wbrew poprzedniemu swemu stanowisku zaakceptował sprawozdanie, co więcej drobne i nie posiadające znaczenia zmiany nazwał postępowaniem. Po lugańskim fortissimo, nastąpiło madryckie pianissimo“.

W okolicy Oran, gdy taka tratwa znalazła się znowu na terytorjum polskim, strażnik zawezwał flisaka, aby brzeg polski opuścił. Litwin na nawoływania a nawet na strzał odstrachowy odpowiedział drwinami. Wówczas żołnierz użył broni i zranił flisaka w nogę. Podobny wypadek zdarzył się w okolicy Mordosowa, tylko z wynikiem śmielszym.

Na prośbę komendanta litewskiej straży granicznej odbyła się rozmowa z przedstawicielem KOP-u. Fakt pogwałcenia granicy został oficjalnie ustalony.

Porwanie pięciu misjonarzy przez bandytów chińskich. — o losie ich nic nie wiadomo

Hankou, 14. 6. 1929.

Władze misyjne w Hankou nie otrzymały jeszcze żadnych wiadomości o losie 5 misjonarzy, porwanych ub. soboty przez bandytów. Okręt, gdzie porwanie się dokonało, znajduje się obecnie w rękach bandytów i maruderów. Prawdopodobnie nieszczęśliwi misjonarze zostali zamordowani.

Francuscy piloci nad Atlantykiem

Nazwiska dzielnych rycerzów powietrza. — „Start Żółtego ptaka”.
Katastrofa podczas raidu

Nowy Jork, 14. 6. 1929.

Trzej lotnicy francuscy Assolant, Lotti i Le-fevre wystartowali wczoraj o godzinie 10.8 z letniska Old Orchard na samolocie „Żółty ptak” do lotu transatlantyckiego.

Droga lotu oznaczona została etapami Nowy Jork — Rzym. Start odbył się pomyślnie.

Old Orchard, 14. 6. 1929.

Podczas raidu urządzonego przez eskadrę aeroplanów amerykańskich w chwili startu „Żółtego ptaka”, samolot „Green Flash” spadł na ziemię i doszczętnie się rozbił.

—o—

Przeciw 8-mio godzinnemu dniowi pracy

oświadczyli się pracodawcy angielscy. — Fiasco wniosku polskiego na Międzynarodowej Konferencji Pracy w Genewie

Genewa, dnia 14. 6. 1929.

Wczoraj odbywały się obrady Międzynarodowego Biura Pracy Del. pracodaw. angielskich złożył oświadczenie iż jego mandaci nie zgadzają się na ratyfikację traktatu o obowiązkowym 8-mio godzinnym dniu pracy.

Delegat Kolumbji krytykował życzliwe stanowisko Ligi Narodów w stosunku do Rosji sowieckiej.

P. Waśniewska delegatka Polski, wniosła o zaprowadzenie dla pracowników umysłowych 40 godzinnego tygodnia pracy. Za wnioskiem tym oświadczyły się Holandia, Czechosłowacja, Finlandja, Bułgaria. Delegaci innych państw złożeni z przedstawicieli międzynarodówek głosowali przeciw wnioskowi twierdząc że pracownik umysłowy nie może mieć lepszych warunków pracy od robotników. Wniosek upadł.

—o—

O język polski na kolejach gdańskich

Wysoki Komisarz Ligi Narodów przyznaje słuszność głównym żądaniom polskim

Gdańsk, 14. 6. 1929.

Wysoki Komisarz Ligi Narodów w Gdańsku van Hammel przesłał do Komisarza Rzeczypospolitej Polskiej w Wolnem Mieście notę w sprawie używania języka polskiego przez kolejarzy gdańskich.

Pan van Hammel proponuje kompromis, w propozycji swej jednak uwzględni wszystkie główne żądania rządu polskiego. Treść noty Wysokiego Komisarza nadaje się do dyskusji.

—o—

Ci, co chcieli zrujnować Bank Litewski

Rozprawa przeciwko pomysłowym oszustom czekowym

Kowno, 14. 6. 1929.

Przed sądem okręgowym w Kownierozpoczął się sensacyjny proces przeciwko sprawcom fałszerstw na szkodę Banku Litewskiego.

Na ławie oskarżonych zasiadają główny buchalter Banku Litewskiego Landsbergis, 3 urzędnicy i 2 kobiety. Jeden ze sprawców nauczyciel Giknius zmarł w więzieniu śledczym.

Akt oskarżenia zarzuca podsądnym, że za pomocą fałszywych czeków i dokumentów okra-

dli skarb państwa litewskiego na 150 tys. litów. Pieniądże podejmował Giknius. W chwili aresztowania znaleziono przy nim czeki wystawione na dalsze 355 tys. litów Skradzioną gotówkę przechowywały obie kobiety.

Oskarżenia wskazują na Landsbergiusa jako na inicjatora i głównego machera całej afery. Landsbergius wypiera się współuczestnictwa. Proces potrwa przez dni kilka.

Gazy trujące w kopalni górnośląskiej

Natychmiastowa akcja ratunkowa. — Wszyscy zostali uratowani. — 17 górników odniosło tylko lekkie zatrucie

Katowice, 13. 6. 1929.

Wczoraj koło godziny 5-tej popołudniu zauważono fale gazów dozywających się z 220 metrów głębokiego szybu „Litaudra” w Nowym Bytomiu.

W podziemiach szybu znajdowało się 30 górników. Życiu ich zagrażało niebezpieczeństwo.

Załoga ratunkowa kopalni wzmocniona załogami dwu sąsiednich kopalni zabrała się do gorączkowej akcji ratunkowej. Prace trwały 4 godz.

Wszyscy zagrożeni zostali uratowani 8 górników zdołało wydostać się poza sferę niebezpieczeństwa szybem sąsiednim.

Jak się okazało 13 z pośród uratowanych nie odniosło żadnego szwanku na zdrowiu, natomiast 17 uległo zacczadzeniu. Zdrowiu ich jednak nie zagraża niebezpieczeństwo i po 3 wzgl. 4 dniach będą mogli opuścić szpital.

Fala niszczycielskich burz nad południową Europą

Giną miasta, wsie, ludzie, żywy i martwy dobytek

Paryż, dnia 14. 6. 1929.

Dzienniki donoszą, że w południowo - wschodniej Europie szaleją gwałtowne burze.

W Bessarabji powódź zrujnowała kilkanaście miasteczek. 28 osób postradało życie.

Znowu w okolicy rumuńskiego miasta Klausburg przeszła silna burza, połączona z niepamiętnym gradobiciem. Ulewa zalalałiczne wioski, przy-

czem 16 osób się utopiło Szkody obliczają na kilkanaście milionów lei.

Szczegółów brak, gdyż połączenia telefoniczne i telegraficzne zostały przerwane.

Na Ukrainie sowieckiej również burze wyrządziły ogromne szkody. W Kijowie runęło 300 domów. W okolicach Kijowa zginęło kilka tysięcy sztuk bydła i bardzo wielu ludzi.

Strajk robotników portowych w Grecji

ogarnął liczne nadmorskie miasta

Ateny, 14. 6. 1929.

Z powodu niedojścia do porozumienia między właścicielami stoczni a robotnikami w porcie Pireus, wybuchł strajk robotników portowych.

Przerzucił on się także na inne miasta. Rada Ministrów obradowała nad sytuacją i powzięła uchwały dla zabezpieczenia spokoju i prędkiego zlikwidowania konfliktu.

Wyżsi polscy oficerowie policyjni ukończyli we Wiedniu kurs specjalnego przeszkolenia

Wiedeń, 14. 6. 1929.

Nastąpiło tu wczoraj zamknięcie 9-ciomiesięcznego kursu dla wyższych oficerów policyjnych polskich. Na 33 uczestników 18 zdało egzamin z odznaczeniem.

Rozdanie dyplomów nastąpiło w obecności prezydenta policji wiedeńskiej Schobera i posła policyjnego w Wiedniu Badera. Prezyd. Schober przemówił do kursistów w serdecznych słowach.

Po południu odbyło się w poselstwie polskiem uroczyste przyjęcie. Poseł Bader dziękował kierownikom kursu za pracę i 5 z nich odznaczył orderami.

Grad pokrył ziemię na 20 cmtr. Okropna burza w Austrii

Wiedeń, 14. 6. 1929.

W okolicy Grazu szalała wczoraj popołudniu gwałtowna burza połączona z gradem.

Pioruny uszkodziły wiele połączeń telefonicznych. Jeden piorun wpadł do biura pewnej spółdzielni i poraził urzędnika pracującego przy maszynie do pisania.

Ziemia pokryła się warstwą gradu grubości 20 centymetrów.

KRONIKA RADJOWA.

Zjazd Meljoracyjny w Warszawie.

W czasie od 17 — 20 czerwca odbędzie się w Warszawie Ogólnopolski Zjazd Meljoracyjny. Sprawa ta obchodzi całe rolnictwo polskie, gdyż według obliczeń wydajności roli uprawnej wkraju po racjonalnym zastosowaniu meljoracji może podnieść się o 1 i pół miljarda złotych rocznie.

Wycieczka członków Rady Ligi Narodów.

Członkowie Rady Ligi Narodów odbyli pod przewodnictwem premiera hiszpańskiego Primo de Rivera wycieczkę do Toledo, gdzie ich władze podejmowały bankietem.

Premjer Świtalski pojechał do Lwowa.

Wczoraj rano przybył z Warszawy do Lwowa premier Świtalski. Podróż jego nosi charakter prywatny.

Misja francuska podróżuje po Polsce.

Członkowie gospodarczej misji francuskiej z ambasadorem Noulensem na czele opuścili w czwartek 13 czerwca Poznań po 3 dniowym wnim pobycie. Wycieczka udała się na zwiedzanie dalszej Polski.

Przedstawiciele sądownictwa u ministra sprawiedliwości.

Minister Sprawiedliwości Car przyjął wczoraj na posłuchaniu delegację Prezydium Gł. Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów w Polsce. Omawia no sprawy sądownictwa sprawy uposażeń i sprawę wprowadzenia nowego kodeksu karnego.

O usprawnienie komunikacji pomiędzy Polską a Francją.

Dnia 13 czerwca rozpoczęła się w Zurychu konferencja mająca za zadanie ustalić podstawy taryfy osobowej w komunikacji bezpośredniej między Polską a Francją. Chodzi tu o usprawnienie komunikacji między Francją środkową i południową a Polską.

Niemcy terrorem jednak dopięli swego.

Wobec ponownej propagandy antypolskiej w Opolu, Związek Polaków w Niemczech wycofał swój wniosek o zezwolenie na wystąpienie teatru polskiego w Opolu.

Pojechali po zwłoki gen. Bema.

Wczoraj dnia 13 bm. wyjechała ze Lwowa delegacja polska udającą się do Aleppo po zwłoki gen. Bema. Specjalny wagon Prezydenta Rzplitej który ma przywieźć zwłoki z Konstantynopola do Polski, odszedł z Warszawy już dnia 10 bm.

Katastrofa autobusowa ze śmiertelnym wynikiem

Na szosie między Kołem a Kłodawą nastąpiło zderzenie 2 autobusów. Z pośród pasażerów 11 odniosło rany a siedzący w rowie przy szosie pastuszek 10 letni Kobiacki poniósł śmierć na miejscu.

Inspekcyjna podróż wojewody śląskiego.

Wczoraj we czwartek wojewoda śląski dr. Grażyński wyjechał na Śląsk Cieszyński dokonać inspekcji stanu różnych robót budowlanych Zwieżdzil roboty ziemne pod Goczałkowicami, budowę Szkoły Przemysłowej w Bielsku, budującą się linję kolejową Bystron - Wista, budowę nowego zamku dla Prezydenta Rzplitej we Wiśle i inne.

Ameryka uczci pamięć Kaz. Pułaskiego.

Komisja obchodu 150-tej rocznicy śmierci Kazimierza Pułaskiego wniosła bill o wyasygnowanie przez Kongres 10 tys. dolarów na koszt obchodu, projektowanego na jesień br.

Gabinet angielski prezentuje się na filmie mówiącym.

Mac Donald zaprezentuje się publiczności angielskiej wraz ze swoim gabinetem na filmie mówiącym. Zdjęć dokonano na Downingstreet. Mac Donald przemawia i osobiście przedstawia po kolei każdego ministra.

Zaszczytne wyróżnienie Polski.

W sekretarjacie Ligi Narodów utworzono specjalny komitet fiskalny mający obradować nad sprawami związanymi z budżetami i skarbowością Europy powojennej. Komitet finansowy Ligi Narodów delegował do komitetu fiskalnego 2 swoich członków i to jako pierwszego p. Feliksa Młynarskiego, wiceprezesa Banku Polskiego.

Żydzi w Radomiu tworzą legion wojskowy.

W Radomiu powstał Legion żydowski im. Berka Joselewicza mający za zadanie szerzenie wśród młodzieży żydowskiej idei przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego.

Ogólnopolski zjazd straży pożarnych w Poznaniu.

Dnia 13 czerwca rozpoczął się w Poznaniu Ogólnopolski Zjazd ćwiczebny Związku Straży Pożarnych Rzplitej Polskiej. Zjazd potrwa do 16 czerwca br. W pierwszym dniu odbyły się pokazy obrony przeciwgazowej z udziałem wojska i Czerwonego Krzyża. Drugiego dnia uczestnicy zjazdu zwiedzają Pow. Wystawę Krajową. Trzeciego dnia odbędą się zawody strażackie.

Fiasco niemieckiej pożyczki wewnętrznej.

Niedawno rozpisana pożyczka wewnętrzna w Niemczech wykazała zupełne fiasco. Zamiast przewidzianych 500 milp. mk. subskrypcja przyniosła tylko 177 milj. mk.

Nastąpiło podpisanie konkordatu między Watykanem a Prusami

Berlin, 14. 6. 1929.

Wczoraj nastąpiło parafowanie konkordatu między rządem pruskim a Watykanem. Aktu dokonali nuncjusz Pacelli i premier Braun.

